

Cseke Gábor

Koholt mesék

Tartalom

Miről szóljon a mese

Farkasüvöltés

A zenélő malomnál

Beteglátogatás nagyapánál

Suhintó

Asztaltáncoltatás

A harmadosztály füstbe megy

Az új cipőfűző

Tünedező

A kidobott bicikli

Halászat

Csak a szőlőt

Mikrofonpróba

Végállomás

Álmatlanság

**Fabula
Vajas-cukros
Gombfocizunk
A nyírfa és a cinege
Mókushajnal
A sertés
Nadrágomon fekete folt
Iszkoló
Fakutyák
Más bolygóról
A falu
A bánya szája
Sissi büsztje
Nem írok levelet Afrikának
Egy automobil utasai
Éjjeli tűz
Síró-kacsintó Mária
A nyelvet, a nyelvet!...
Kifulladt sípok
Kocsmán innen és túl**

**Belezőkés
A mi időnkben
Örökmozgó
Ott hol az orgonaágak...
Máglya
Éppen
Kőidő**

A címlapon Egyed Ufó Zoltán fotója

Miről szóljon a mese

csak fuldoklás és tikkadás
egy vágyon túli látomás:
távoli vasútállomás,
ahol nem száll le senki más,
s mintha a nap is vérzene,
barokk estélyen gépzene,
az embernek nincs pénze se,
miről is szóljon a mese,
ha eddig volt és nincs tovább,
hideg az est, hol a kabát,
hűlt szerelem, halott barát –
közben az órák is megállt...

2013

Farkasüvöltés

*Cselényi Bélának,
szeretettel*

gyermekként mindig attól tartottam
hogy egyszer megesz
a farkas

de nem ám
mint piroskát,
akit kivágnak a csikasz hasából

mesék
hosszú esti történetek
voltak a ludasok
– vérengző széttépésről képzelegtem

aztán egyszer
egy dermedt téli faluból erősen
mehetnékem támadt

próba-szerencse nekivágtam
úttalan utakon
a hómezőn által

a szikrázó hó
csupa farkas-árnyékkal volt kirakva
mintha egymást váltották volna
követtek kerülgettek settenkedtek
résen voltak
hangtalanul

a farkasüvöltés
végül
belőlem tört elő

iszonyú volt:
bevizeltem

Csíkszereda, 2012. november 3.

A zenélő malomnál

Zúgott az ár, tűzött a nap,
Forgott a malom kereke,
S a régi gerendákon át
Szállott a malom éneke.

Emlékszel még, hogy csobogott
A kis, sebes hegyipatak,
S nőtt szemünk előtt hirtelen
Naggyá: egy röpke pillanat.

Emlékszel még, hogy kanyargott
Az út a sziklás völgyön át,
S hogy hallgattuk, hogy csodáltuk
A madárfüttyök dallamát.

Emlékszel még, a fakopács
Milyen serényen dolgozott?
Mi nevettünk tiszta szívből,
De azért nem haragudott.

Emlékszel még, a régi vár
A kék éggel ölelkező,
Hogy állt hallgatagon, némán
Lábánál csendes temető.

Emlékszel még, mily kis dolgok
Ötlöttek szemünkbe? Néztük
Önfeledten a világot,
Nézésünkkel megigéztük.

S ha mégis elfelejtenéd
A zenélő malom dalát,
Úgy én sohasem feledem
Szép szemeid csillogását.

...Zúgott az ár, tűzött a nap,
Forgott a malom kereke,
S a korhadt gerendákon át
zengett a malom éneke.

1955

Beteglátogatás nagyapánál

Nagyapa béna. Nem ő nyit ajtót.
Ő csak fekszik. És néz, nagyon néz.
Fején a sebből nedv csorog.
Sűrű és sárga. De az nem méz.

Mesélni nem tud. Én sem tudok.
Kezét fogom. Gyenge, laza.
Számolgom a percekét.
Mikor mehetek már haza.

A seb táján egy légy poroszkál.
Géz mögül jött elő.
Lábát feni. Mellette fénylik
a nyíltan vergődő velő.

Besüt a nap. A sebre jó.
Nagyanya mondja ezt.
S én hallgatom. Sűrög-forog.
És nyomja a lemezt.

Nincs már seb. Nincsen nagyapa.
Nagyanya sincs sehol.
S én is – csak amíg az eszem
Ily meséket kohol.

Csíkszereda, 2015. szeptember 11.

Suhintó

Kölyökhanga eregél,
rögöt kerül,
füvet mászik

fű lehajlik,
ég derül,
aki él,
elszenderül

kurta a gyep, taposódik,
kölyökhanga megriad,
füvet kerül,
rögöt mászik

pakulár jön, egyedül
bokor tövén
túrót,
hagymát vacsorázik

kölyökhanga lábát kússza,
szőr-erdőben lépeget,
de magasra
nőtt e búza!

– mintha paraszt mondaná,
hümmögetve,
tapogatva

kölyökhanga megpihen,
hold suhint,
és itt a harmat

cseppek gyűlnek,
konokul –

(megborzong a pakulár is)
kölyökhanga
belehull.

Asztaltáncoltatás

*(B. Zs. és a
sínyomok)*

egy reggel januárban
havas téli világban
sínyomok vezettek a küszöbig
s onnan tova
valaki erre járt
a két nyom összezárt
s hajnalban ki itt elhaladt vissza
nem jön soha

mintha súlya se lenne
miért jut ő az eszembe
régóta elköszönt vissza se nézve

riadt szemén
sűrű árnyékba vált
az itthagzott világ
beleunt cifrázni tovább a sivár heteket
– egy rossz regény

amit ő írt naponta
s másnapra visszavonta
pallérkezében tolla reszketegen
táncolt s remélt
hogy jön majd egy sugallat
melyre mindenki hallgat
s akkor ő ottmarad tehetetlenül gyáván
– már előre félt

hogy ez az élet kurta
maradj ha tudsz berúgva
vészeld át álmod szégyent kudarcot
szerelmeket

úgy lépj ki az időből
mint más a rossz cipőből
mely mindkét lábra rárohad
– béke veled

egyszer portyázni hívott
a téli ég kinyílt
s mögötte ott nyomult vadul
a fergeg
járható utat kerestünk
majdhogynem odavesztünk
megmentőnk maga a metsző szél volt
– mert kergetett

tőle kaptunk kegyelmet
úsztunk meg veszedelmet
miatta mondott le rólunk a
jeges halál
eltaszított a hídig

s szólt sziszegve: ő mindig
észben tart minden rendelést s úgy is
visszatalál.

2010

A harmadosztály füstbe megy

Apám vonatjegyet kér: útirány Sztána!
A harmadosztály: fapados.
Zötyög velünk a szerelvény.
A fülke beh takaros!

Fényes léceken fészkelődöm.
Aranyra pácolt: jó kemény!
(Mégsem csak e kirándulásról
szól ma a költemény.)

Csípős dohányfüst. Szalonnaillat.
Kilötyögött tej szaga.
Beragadt, maszatos az ablak.
Az elfutó táj maga.

Szamóca nem volt. S gomba még
úgy sem.

A város mindent tarolt.
A csapzott fűvön frustukoltunk.
Riadt madár dalolt.

Visszaúton a harmadosztályt
Nem láttuk. Égbe szállt?
A vonat már csak első s második
osztályú vagonból állt.

Valahol átfestették oldalukon
az osztályos jelet:
a III-asból II-est fabrikáltak
s a II-esből I-et.

Az újság írta: érdekünkben
Történik e csoda.
Másodosztályon utazni most már
Mindenkinek joga.

Apám vigasztalt: szálljunk csak fel.
Hisz semmi nem változott.
(Csak füstbe ment a harmadosztály:
s minden megváltozott.)

Csíkszereda, 2015. szeptember 12.

Az új cipőfűző

A cipőfűzés komoly tudomány,
tanították otthon s az óvodában.
Nagyon figyeltem, s azt hittem, tudom.
Mégis fűzőre tapos a lábam.

Rakoncátlan giliszta! – így neveztem
a nyakas fűzőt, nagyot rántva rajta.
Akkor meg, ó jaj, kezemben maradt,
ilyen ő: bosszúálló fajta.

Telik az idő, s mindegyre kurtább,
egyszer pedig csúnyán cserben hagyott:
ujjaim előtt elbújtak végei,
és sehogy sem köthettem rá bogot.

Menten kidobtuk. Új fűzőm került.
Engedelmes. Símuló. Bograkész.
Büszkén kötöttem meg vele cipőmet.
Majd ismétlődött újra, az egész.

Tünedező

Valahol kétmotoros,
kecses
repülőgép hordoz a táj fölött
– itt csak a gondolat száll,
túl a dombon,
s pilótája is könnyen-öltözött,
nem búg a motor,
szelíden siklunk,
légzsák se dobálgat,
kevély kalapot hordanak
a mélyben
üldögélő házak,
tekergő kecske mekeg,
panaszlón csüng
bozontos, hulló szakáll,

erdő siet felém,
 benne fejszés
 apósom, biceg a lába,
furcsán süvítő képzelet,
 billen a falu, majd
 aláfekszik a város,
kerti fenyők nyúlkálnak értem,
 s vén szilvafa,
 kopott akácos,
bukórepülésben a folyó fölött
 riasztok nádist,
 vijjog a holtágak világa,
aztán szikár hegyek felé tör
 a gondolat
 hajló iránya,
valahol repülő zúg,
 megreszket az ég
 vize, erre-arra sodorgat,

haldoklik a magasság, siratom –
kutya a
tünedező holdat.

A kidobott bicikli

A kidobott bicikli sírva kért:
ne hagyjam veszni, felfalja a rozsda!
Mecsajnáltam s magamhoz vettem őt,
világot járok vele, pedálozva.

Vígan csönget, tetszik neki az út,
és mindenhová elhordoz magával,
este hazafelé kanyarodunk,
ilyenkor nem is vágat, de szárnyal!

Nekem a mesebeli táltos ő,
ha szólít, máris szállhatok nyeregbe,
és sose fárad el velem, tudom,
amerre fordítom, oda viszi kedve.

Talán, ha majd egy frissen csillogó
kerékpár vár rám odakinn,
utoljára még elhordoz a táltos
a város nyílegyenes útjain.

Lassan, döcögve vánszorgunk tova,
itt egy pedál hull el, ott egy kerék,
már csak a kormányt szorongatja kezem,
s haza kellene menni még...

Halászat

A víz, a part, a nap, a gát:
miénk volt egész nyáron át!

Ki nem bírta a víz alatt,
a parton strázsának maradt.

A többi meg, a békanép
búvárolt, úszott szanaszét,

ugrott, sikoltott, libegett
a gát alatt s a gát felett,

senki se mondta: állj, vigyázz!
Felszökő kedvünk, mint a láz

a víz lett a mi elemünk,
azt mondtuk: haza se megyünk,

s ha nagyon hiányzunk nekik,
kihalásznak a szüleink!

Csak a szőlőt

még roskadoztak a szilvafák
a szomszéd kertjében a szögesdróton
át kilestük miként hasadnak
boldogan a túlérett gyümölcsök
a férgek neszezését is hallani
véltük csak az a drót
csak a dróton azok a szögek
ne lettek volna különben
szívből utáltuk a szilvát mi
a szőlőt szerettük igazán

Mikrofonpróba

Szavalni fogok. Ünnepeýlen.
Kiosztották a verseket.
Már a család is azt tanulja.
Jobban megy, mint az egyszeregy.

Azzal kelek és azzal fekszem.
Próba. Főpróba. Taps. Siker.
Nehogy a végén belesüljek!
Izgulok. Félek. Kezdjük el!

Kiöltözök. Színpad. Csöndet!
Hallani, hogy zümmög a légy.
Mikrofon reccsen. Zene szól.
Sokat fogunk így várni még?

Rajtam a sor! Hangom hallom.
Tompá. Nyekergő. Halk. Hamis.
Vége van! És e perctől kezdve
Néző lehetek magam is.

Végállomás

Álmodtam: lesz egy mozdonyom
mely sín nélkül is boldogul,
füttentek neki, ott terem,
száguldhatok, föl nem borul,

bejárom az udvart vele,
s ha megunom, hogy körbefut,
három rövidet sípolunk
és kinyitjuk a kertkaput,

miénk az utca, a város,
utunkból minden félreáll,
ki minket lát, nevet és ujjong,
és ünnepel, és kiabál.

Hová mész, gőzös? – egyre kérdem,
választ nem ad, csak füttyjelet.
Valahol anyám hangja szólít.
Végállomáshoz érkezek.

Álmatlanság

Volt egyszer egy népünnepély,
mire elmúlt, leszállt az éj,
rakétacsillag hullt reánk,
fénybe vonva az éjszakát.

Aludni kell, ébren vagyok,
és azt hiszem, hogy álmodok:
ezernyi fürge pukkanás,
megannyi szikravillanás.

Táncol az utca, a liget,
s én nem mondom el senkinek,
mert még a végén elhiszem,
hogy az ágy is táncolt velem,

s mintha az áradó zene
házak alatt hömpölygene,
hullámok hátán jut tova,
nem alszom el többé soha.

Fabula

friss hallal a hóna alatt
beállított hozzám a tenger istene
részeg volt de
nem látszott nagyon rajta

a tátozó síkos jószágot egyetlen
mozdulattal az asztalra
csapta
és inni kért

nem adtam néki

hogysisne
még majd azt mondanák

hogy titkon
világ körüli
útra készülődöm

biztosan megorrolt
de azért sikerült kitennem
a szűrét

néztem néztem a halat
mit ottfelejtett
akár egy rejtett mikrofont

hát akkor elő
a kést hisz fejtől
büdösödik mint tudjuk

filéztem sütöttem roston rántva
pikkelyeit szálkáit
kidobtam

így lett a hal kelendő
így maradtam halandó

Vajas-cukros

nagy karéj parasztkenyérre kent
ujjnyi vaj
rajta vastagon ropogós
kristálycukor

ahányszor Dönci
előhúzta a táskájából
tízóraiját
már csepegett a nyálunk

hersegett minden falat
porlott fogai közt a sok kristály
ahogy a kavicsos ösvény
ha óvatlanul lépdelünk rajta

egy idő után megunta:
minden nap csak vajas-cukros!
fogta magát a vajat s a cukrot
ujjával lekaparta
s elegáns mozdulatokkal
felkente az iskolafalra

mi meg bosszankodtunk miatta
de egyikünk – oda se neki! –
titokban mind lenyalta

Csíkszereda, 2015. október 22.

Gombfocizunk

Puskás egy és Puskás kettő
meg még egy
és még kettő
az már öt
és lett még egy a Puskás VI
ráadásnak
– gondoltam ezzel meg van mentve
a gombfocicsapat

Azt hittem: majd minden
meccset menyerek
(bár úgy tudom
nem voltam éppen
ostoba gyerek)

Szinte csupa-Puskás
csapatom
lőtte is góljait rendre,
biztos győztesként
néztem le ellenfelemre

Ugyanígy nézett
ő is vissza rám
míg egyre-másra rúgta nekem a gólt:
merthogy neki
még több Puskása volt

Csíkszereda, 2015. október 24.

A nyírfa és a cinege

előbb volt az ablak
utána a nyírfa
rászállt a cinege
ahogy meg van írva

megjött az ősz s vele
a reggeli fagyok
nyírfa és cinege
egy ütemre vacog

mi lesz itt a télen
csak a jóég tudja –
s zúzmarás ablakát
a világra csukja

Mókushajnal

mókus inal át hajnalomon
szökellve bátran könnyedén
akár egy dallam ütemébe zártan
hogyan inal!
bokortól bokorig
a csönd tisztásán keresztül
az alig kiserkent tavaszi gyepen
futás közben még vissza-visszanéz
követem-e
nyomába szegődnék de jaj ha elijesztem
oly kedves törékeny
annyira önmaga
megfoghatatlan
talán ígéret
talán sosemvolt éjszaka

tébolyult álom emlékűzés
huncut varázslat
maga a menekülő szándék
volt nincs
a bujdosó bánat

A sertés

Meguntam húsért sorban állni.
Kész, elég volt a koránkelésből!
Tél jött – Bukarestre is,
perzselni jó zimankó. Böllérkedvű
baráttal autót kerítve meg sem
álltunk
a távoli faluig
ahol rögtön a pópát kerestük,
böllérkedvű
barátom mondta: ott biztosan kolivától
dagad a hízó
nem sovány mosléktől melasztól
krumplihajtól
s úgy is lett a pápa feleségestül
mintha megéreztek volna, hogy jövünk

úgy levágták szegény sertést
s gázpalackkal zsenge sárgás-
rózsaszínre perzselték
mint a pinty
hogy nekünk már csak a szeletelés
a darálás a dagasztás a kolbásztöltés
a fűszerezés a kóstolás
a dönts meg a poharat
a kapd be a kóstolót
a tor mámoros öröme maradt

a pópa állapotos felesége sírt
míg számolta a pénzt
férje vigasztalta:
jó az isten, megsegít

Nadrágomon fekete folt

történt hogy az egyik nyáron
felvettem a vászonnadrágom
hordtam reggel hordtam éjjel
versenyt lobogott a széllel

tavaszhátán belébújtam
őszig le nem került rólam
jártam vele zsenge fűben
térdei sárban bozóttűzben

zászlóm volt és könnyű sátram
messze rikített a nyárban
előbb feslik később foszlik
elől-hátul csendben koszlik

nem is fehér bezzeg-szürke
én sem vagyok rá túl büszke
múlik a nyár hát kimostam
bágyadt napon szárítgattam

s még rám simul látszik rajta
amolyan egy-nyári fajta
de szolgálva is robotolt
nadrágomon fekete folt

Iszkoló

iszkol a tarka macska
a réten át
nem kergeti senki

látom rajta
biztosan tudja merre s miért
kell neki úgy sietni

nagyokat szökken úgy száguld
gondolatban tán
utolérem

ne itassa az egereket
majd hazahívja a hűség
macskási néni kérem

Fakutyák

a holdraszállás éjszakáján
senki se hunyta le szemét
mi sem

Matekkel a bukaresti tömbházunk
előtt sétáltunk
le s fel a rózsák szegélyezte allékon
nem akarózott elhinnünk
hogyan amit korábban
a világ minden tévéállomásán
bementek
az igaz

vártuk a beígért
helyszíni közvetítést odafentről

ahol a hold világlott
asszonyaink az emeleten a tévé előtt
szunyókálva
résen voltak
hogy időben leszóljanak nekünk
s majd hanyatt-homlok
kettesével véve a lépcsőket
rohanjunk haza
a nagy eseményre
ami egyre csak késett

Mateknek csillogott a szeme
és görcsösen szorongatta egy pálinkás
üveg nyakát
de gondolataink messze jártak
még az ivásról is elfeledkeztünk
a hold szép volt mosolygós
s bennünk dolgozott az emberi
büszkeség
meg a szesz

„semmi nem lesz olyan mint eddig volt”
ez a Matek véleménye volt
„minden csoda három napig tart, várjuk
ki a végét”
ezt én állítottam
és erre aztán ittunk
s valami furcsa módon szerettem volna
ha neki lesz igaza

a pálinka tette-e
vagy a holdon lett tisztább a helyzet
olyan erősen bíztunk a holnapban
hogy összefogózva leültünk a fűbe
és hiába kiáltottak később
asszonyaink
hogy tálalva van
s a fülhallgatós fáradt piros szemű
bemondó
szerint percekben belül kapcsolják

a NASA-t,
onnan pedig a holdat
mi csak vigyorogtunk
az égre nézve
csöndesen vonítva
mint lelkes boldog
gondtalan
fakutyák

Más bolygóról

eső pereg mintha valaki a kaput
verné félénk bizonytalan ütésekkel
kopp kopp kopp
itt vagyok ásít a közelgő
éjfél s nem kérdi beengedem-e jön
megkondítja az órát még motyog
valamit
a kései vonatokról a kerítésen macska
képében fürgén átszalad majd
szöszmötölő
sünné változik a villám fényénél a fűvön
áll már a víz a tócsák hidegek a kerítés
árnya a falra vetül úgy osonunk egymás
felé dobogó szívvel hideg verítékkal a
hónunk

alatt mint akik más-más bolygóról
szálltak alá

A falu

Kihalt az utca lányok sehol
árnyék nincs kivágott
nyárfasor emléke rezdül
a déli melegben
kopár kiégett
dombokról
a pitypang őszi pihéje
száll lépésről lépésre
tova
kiégett néma szívvel
leülnék lábaidhoz
nincs hova

A bánya szája

házunk fölött egy agyagbánya szája
torkig belátni akkorára tátja
esőben sárga nyála lepatakzik
megomlik elfoly összeroskad habzik
ha tűz a nap minden ízében kiszárad
cserepes ajkai közt csak mélyül a vájat
úgy tűnik mintha mindegyre enni kérne
de mit kívánhat egy bánya ebédre
úgy fosztogatják nap- és csilleszámra
önmaga roskad önkéntes halálba
életet kér és nyel is olykor-olykor
majd végzetesen ránk zuhan mint a jobb
kor

Sissi büsztje

Hol pihenget most Sissi néma büsztje?
Oda vele az éjek lágy ezüstje!
Hová tűnt a hó, a csönd, a béke?
Hová a múlt és megannyi kelléke?

Eltékozolja esőjét a felhő:
A kis ligetben katáng és csalán nő.
A múlt gyökerén féreg rág szünetlen,
Sissi ligete kusza és kietlen.

A szép királynő letaszítva bujkál,
Elnyelte őt egy pince vagy a bulvár,
Ahol a nőknek így-úgy nyoma veszhet,
Ha elmulasztják vetni a keresztet.

Hogy simogattam kőmelleit titokban!
Megbújva lestem egy bukszusbokorban,
Szerettem volna én szobrása lenni,
Vésőmmel belé életet lehelni.

Ligeti fenyők sűrűn hajladoznak,
Néma tanúi rajongó napoknak.
Ki valamikor sétányait róttá,
Rég elporladt vagy kitántorgott azóta.

Ki hiszi, hogy a tegnap visszaszállhat?
Él a remény, de oda a varázslat.
A ligetbe ma vacogó részeg téved,
És elámul: itt minden az övé lett?

Csíkszereda, 2015. szeptember 13-21.

Nem írok levelet Afrikának

Valamikor gyermekkoromban
szívesen írtam volna
szerelmes levelet Afrikának
akit gyönyörű ébenfekete
afro-fizurás lánynak
képzelttem

de ugyanígy írtam volna
Lollobrigidának
két világszép kebel büszke
tulajdonosának

de nem tudtam a címeket
ahová leveleimet küldhetném
s a levélírás elmaradt

azóta jócskán
meggondoltam magamat

és nem írok levelet Afrikának
mert már odalett a szerelmi láz
és tudom: Afrikának mindegy
hogy egy levéllel több
vagy kevesebb

olyan sok testén-lelkén
a seb
hogy nem is törődik velem
de persze fiait-lányait
azért elküldi felénk
zenével tánccal
mindenféle bizsuval
reménnyel
mítoszokkal és istenekkel

már csak a sivatag hiányzik
motyójukból
és a szavanna
az oroszlánbögés
a Kilimandzsáró
és a szafari

no meg a gyémántmezők

de azok
túlságosan délen vannak
úgyhogy
végleg
lemondok róluk is

Csíkszereda, 2015. szeptember 16.

Egy automobil utasai

Háború feldúlta mezőn
autóroncs vár reám.
Kilőtte őt egy ágyútűz:
azóta ott hever.

A sofőrülés puszta váz.
Leégett mint a zsír.
Én vezetek – öcsém vigyáz,
automobilunk repül.

Perzselt szag, bürök illata
füstként lebeg utánunk:
nem surrognak a kerekek,
derékig fűben ülünk.

Mily csodás ez a robogás,
kezem kormányt szorongat.
A szélvédőn túl mennyi gyász:
zokognak és temetnek.

Mi már nem félünk semmitől,
a világ kint rekedhet,
Mi megtörténik, megesik
két elcsángált suhancsal.

Beveszünk száz éles kanyart,
végül lefékezünk:
itt véget ér az utazás,
pedig csak álmodunk...

Csíkszereda, 2015. szeptember 22.

Éjjeli tűz

A deszkabódé nappal vak doboz
ajtaján rozsdás a lakat,
és rengve reng, ha betonkeverőgép
emészti a majdani falat.

Benn, a vaságyon szomorodnak a bolhák
bakttersubába bújva, éhesen
fáradt kígyó a kutya láncra
csikorog mérgesen

kandúr motoz a dúlt kátránytetőn
rést keres talán beférne
izgága inasok dobálják
nyálukat nyelik ebédre

lelkünk fölött virrasztó kunyhó
lám megcsúfol a nappal
esténként kihúzza magát
hasán a feszülő lakattal

s a tűz mely gyorsan fellobog
életre kelti társát
a bolhák fészkelődve, bent
várják az éj királyát.

Síró-kacsintó Mária

Könnyező Máriáról beszéltek, kisdeddél
az ölében:

sírdogál a Szent Szűz, miközben
gyermekét eteti.

Jeladás ez a világnak arról, hogy
mindenkit utolér
előbb-utóbb a sors, mentse magát,
aki teheti.

Tódultunk a templomba fényes nappal
csoda-látni
könyökök alatt, vállak felett, ágaskodva
meredni a képre,

nem sokat láttunk, inkább csak a
sokaság ringott
jobbra-balra, előre-hátra, merőn figyelt
az életrekelt mesére.

Figyeltem Mária arcát, szemét, de a
bánat helyett
huncut fény szikráját lobbantotta felém:

míg a tömeg rajongva áldotta csodás
zokogását,
cinkosan rámkacsintott a bájos
tünemény.

Egy korzón forgolódtam gondolatban,
hol egyre-másra nyüzsögnek a nők,

ámde hiába – valahány arcban
én csak egyet láttam kacsintani: Őt.

Bárhogyan is telt-múlt az életem azóta,
hittem a nekem szóló titokzatos
jeladásban,

a legendák mindig könnyező Máriáról
szóltak,
én pedig csak egy virgonc kismamát
láttam,

amint életet kínál éhező fiának,
kibontva keblén az áttetsző, lágy
selymet,

kacsintása olykor izgat, máskor
türelemre szólít:
sírva-nevetve gyakorold a kegyelmet!

Csíkszereda, 2015. szeptember 27.

A nyelvet, a nyelvet!...

A leckét feladták:

Sose feledd a nyelvet, fiam! S a
templomot
– és az iskolát!

És hazaballagtunk.

Most olvasom az újságban, hogy
magyar nyelvemnek
immár ünnepi napja lesz
november tizenharmadikán

az egész bukaresti parlament
tisztességgel
megszavazta

hogy a magyar nyelvet is megsüvegeli
(legalább egy nap erejéig)
az országé mellett

miután a bolgár a cseh és a tatár
nyelvet már korábban is
megsüvegelték

ne feledd hát november tizenharmadika
eljön
hamar és akkor megkérdezik tőled is
hogyan állsz a templommal az iskolával?

te majd szégyelled magad mert nem
készültél
mint mindig
ha túl sok leckét hagytak föl
az iskolában a nagyok

Csíkszereda, 2015. október 15.

Kifulladt sípok

mondják szentgericén:
egy orgonasípba fészkelő madár
azon kapta magát
hogy minden oldalról körbezárt
fogoly

valahányszor próbált fölrepülni
kihasított egy-egy sípot
az pedig őt sebezte meg

a madár belepusztult
az orgona berekedt elnémult

most az jár az eszemben vajon
nem én voltam-e az a madár

a sípba telepedő
betolakodó
s a bosszút álló gyilkos orgona
a vers bomlott szelleme

vergődök szállnék
s a kifulladás sípok olykor még
felhörögnek

Kocsmán innen és túl

itt a tavasz süssél napocska
nyílik a világ nyitott a kocsmá

*

túl a vasúton kertek füstje
rátekeredik a mozdonyfüttre
van egy kocsmá s benne én ülök
én búsulok és én hegedülök

*

a söntés mögött jó világ van
mámor szendereg a piákban

*

árnyékszék is akad hátul
kulcs meg ott lóg elől
ha meghalok, barátim
a kocsmá menten összedől

*

az utcán vidáman lógó jasszok
kocsmasztalnál sűrű passzok
mikor a bűnt nincs kire kenni
itt az ideje hazamenni

*

szorítja, nyomja összefogja
egyik kocsmá a másikat
s így mindenik determinált.

*

hó hull kavarog odakint
mint fekete medvékben a kín
nem férünk már a korcsomában
pedig csak te meg én vagyunk
csak mi hárman

*

túl a kocsmán mai kocsmán
elveszett a báránykucsmám
ha valaki megtalálja
várom ide a kocsmába

*

a kocsmá üres, senki
nem fog minket kitenni

*

ne nézz bután:
napra nap telik
délre délután
s hiába szólsz pincér után
– és ez már így lesz ezután

Belezőkés

Jobb kezem turkál a halban,
belezőkésem a balban.

Kötényben, vasasztal hosszán
halat belezek: ez a formám.

Elrontom mit isten teremtet:
a halat könnyebben ehed meg.

Szaggatok epét, hólyagot, májat,
mit bánom a tengeri tájat!

A kés vagyok: fürdök a vérben,
nem bűn ez; nem is érdem.

Inkább csak helyzet, állapot:
vizes gatyám, mi rámfagyott.

A mi időnkben

A mi időnkben csak mi voltunk, és nem
te meg én,
közösködtünk, lázadoztunk, sok lány és
legény,
amit főztünk, mind megettük, fintorgás
se volt,
ha üres volt vagy ha bezárt valamennyi
bolt.

Egészséges lelkek voltunk, nem volt sok
hibánk,
áldását az élet csak úgy záporozta ránk,
vakon hittük, amit mondtak, szent volt
még a szó,
megesküdtünk, igazat szól a néprádió.

A mi időnkben élet pezsgett városon-
falun,
olyan nem volt, hogy valaki egy
könyvet megun,
vagy hogy testét elmulasztja önként
edzeni
és magáról azt hiszi hogy mellőzött
zseni.

A mi időnkben szállt a nóta s fürge volt
a láb,
pénzünk nem volt, álmunk viszont még
sok is talán,
s azóta is rajtuk lógok, mint gyermek a
mesén,
a mi időnk kukába dobott elcseszett
regény.

Örökmozgó

jókora célcsomaggal a hónom alatt
indulok fölkeresni a Találmányi Hivatalt
hatvan esztendőm simán elszaladt
de még sose kerestem föl a Találmányi
Hivatalt

sose késő biztatom magam és kérdem
ott meg itt
merre vegyem az irányt mindenki
bátorít
csak balra tessék aztán meg jobbra a
harmadik
utca ott egy udvaron át egy fal részén
átbújik

majd öt betonoszlopot számol meg nem
négyet
nem is hatot ott előre megy ez a lényeg
és ahol az ablakokban oly derűsek a
fények
akkor már közel járok és biztos odaérek

jókora célcsomaggal így hát
felkerekedtem
a Találmányi Hivatalt ezennel célba
vettem
csak mentem mentem szomjaztam és
nem ettem
csomag a hónom alatt a hunyó nap
megettem

nem mondom el mely kalandos utam volt
és a csomaggal közben mennyi baj volt
elértem végre a hivatali ajtót
ahol egy derék major domus parkolt

kifaggatott hogy mely járatban lennék
és hogy ki küldött kihez igyekeznék
mihez kívánjon sikert jószerencsét
szeretem-e a borsót meg a lencsét

válaszom csöppet se volt tétova
a Főnökhöz igyekszem s azért épp oda
mert ebben a pakkban van a Lényeg
amire aztán rájön a Védjegy

aztán egyszer csak ott állok balgán
a jólfésült hivatalvezető balján
aki a Főnökhöz diszkrétén bevezet
elrebegi közben a nevemet

a Főnök felnéz és én akkor látom
hogy ő a gyermekkori jó barátom
és ő is megismer és nagy a vigasság
begyűl az egész hivatali tagság

pezsgő kerül és a dugók kilőnek
a célcsomaggal soká bíbelődnek
lefejtik bontják és mindenki nézi
milyen szerkentyűt hozott ez a „krézi”

mondom hogy örökmozgó nem várt
meglepetés
az arcokra fagy a kaján nevetés
s azóta is csak figyelik igazat szóltam?
a masina jár meg nem áll jól van

Ott hol az orgonaágak...

Ott hol az orgonaágak
kesze-kuszan csupaszon
várják amíg a madárhad
összegyűlve zsinatol

ott ahol az ablak mögül
ki-kilesve hallgatom
csicseregve és fecsegve
mint száll ránk a nyugalom

minden dolgunk kibeszélve
egy szál titkunk se maradt
belőlük szőtt álmaikkal
ülnek el a madarak

olykor halkan felsipítnak
kileng az orgonaág
én meg álmatlan tűnődöm
milyen lesz majd odaát

2011. június 18.

Máglya

drága jó batsányi – ezt is kifundálta
amikor intését – versben hagyta hátra:
„jertek, s hogy sorsotok előre nézzétek
vigyázó szemetek párizsra vessétek”

századok telnek el – minden jajjal-bajjal
vereslik az alkony – vérrel jön a hajnal
kövein sok elfolyt – ne is tagadjátok
de a föld beitta – hogy ti ne tudjátok

mert a szél nyugatról – fenyegetve lázad
míg keleti szikra – perzseli a házad
megvívna fölötte – hiába vagy résen
derékig lángban állsz – vagy talán
egészen

Csíkszereda, 2015. november 20.

Éppen

Éppen kinéztem az ablakon...

az ablak alatt megy egy
fekete kutya
és egy fekete lány
a kutya lesunyt fejjel üget
szimatolva keresgél
a lány csupa szomorúság

Éppen beléptem az ajtón...

... s irdatlan csörömpöléssel
egy korondi váza levetette magát
a konyhában a szegről
amelyen lógott –

megállt bennem az ütő –
a csörömpölést még ma is hallom
de hol vannak a váza
cserepei?

Éppen a Fellegvárra néztem...
...amikor Gagarin átszáguldott az
égbolton
de akkor én még nem tudtam róla
nekem a házunk fölötti domb is
elég magas volt ahhoz
hogyan felnézzek rá
világűr után sóvárgó
tisztelettel

Éppen benéztem egy ablakon...
...nagy plazmatévé szórta színeit
krózsusi bőséggel s a hangsávon
csak úgy harsogott a dús melódia
egy férfi hajolt ki az esti sötétben

felizzott cigarettája szívta szívta
arca belevöröslött éjszakámba
jó hogy nem én voltam

Éppen a hajnali temetőhöz értem...
...amikor rám köszönt egy madár:
ptyici, ptyici – harsogta oroszosan
mintha csak kérkedett volna hogy ő a
madarak
családjához tartozik
madarak, madarak – tolmácsoltam
magamnak
fecsegését pedig lehet
csak annyit akart mondani: piciny
vagyok,
isten teremtménye –
s bizony mondom, öklömnyi se volt...

Éppen a legjobb versemet írtam...

...gondolatban amikor elütött egy autó.
Nem akart nekem jönni, de megtette.
Hát rosszul tette!

Három szava már megvolt a versnek,
amiből csak kettőt sikerült felidézni
azóta hogy itt fekszem az intenzíven
„az élet” ez volt az első kettő
s miközben nézem hogy cseppen
csöndesen a vér a fejem
fölé aggatott üvegből csövön át ereimbe
próbálom harmadik szavamat is
visszaszerezni...

Éppen egy kis melegre vágytam...

...s a napfény, ím, csodaként megjelent –
vajon másnak is ennyire hiányzott
az elsinkófált téli kegyelem?
Mosolya mögül rám se nézett –
az idő siklik így tova –

mi nézünk utána rendületlen,
mintha nem látnánk többé soha

Kőidő

1.

most hogy a 75-höz értem
végre megértem
miért kell hátranézni
még akkor is
ha sóbálvánnyá válunk

és én bizony hátranéztem

kődarab állt
mögöttem
inkább oszlop
szinte bálvány

s mintha hozzám tartozna
állt a lábán

és amíg átöleltem
beleremegtem
meleg volt mint egy ember
teste
pedig már hűvös volt akkor
a hegyek közötti
éppen leszálló este

végigtapogattam
és simogattam
repedés rajta sehol
csak kusza redők
apróbb-nagyobb árkok
itt-ott egy moha-bibircsók

hozzáért ajkam is
még mindig érzem

dacos csókját mely idegen
volt de ismerős is
ahogy a kezem rátapadt
a kő felszíne remegett
minden mozdulatomra

némán
csodáltam:
micsoda kődarab!

(ebből egy valamire való szobrász egy
életen át farag!)

2.

valamikor
dohos pince mélyén
sima hűvös kövekre letem

a súlyosakat nyögve megemeltem
az apróbbakat
gyorsan
zsebre tettem
hozzájuk parittyát
szereztem
majd számos
furcsa kalamajkába
keveredtem

beszélni tudna róla
a szomszéd ház tucatnyi megcélzott
elpattant cserepe
ha még megvolna
vaj'egy
de már a ház is emlék
akár a kiszolgált parittyá
mely a Szamos mélyén
örök álmát alussza

mióta nagy csobbanással
vetődött
a habokba

egy elrobogó
autót céloztam meg éppen
kavicsom a szélvédőt
szilánkokra törte
szégyen nem szégyen
vezetője nyomban megállt
és kiszállt
s dühében pofon talált
vágni

az apró kövekhez
ma sem tudnék jótettet
kitalálni

3.

később
az érchegységben jártam
ahol kibicsaklott
a lábam
amint a Detunátán fölfelé
kaptattunk az egymásra dobált
óriás
köveken
hajtott az osztályfőnököm
és a szégyenem
hogy mindegyre lemaradok a
meredélyeken

odaadtam volna
az életem
csak feljussak egyszer a csúcsra
amely szürke kőfejét
a felhőkbe fúrta

veszett ügy:
látom, hogy
mindenki megelőzött
s bennem a kétségbeesés
tetőzött
nekifutottam másztam lihegtem
iramodtam
kapaszkodva izzadva és vacogva
s omló csúszó billegő kövek guruló
robájában
önálló életre kelt
a lábam
és kifutott alólam

szörnyen sajgott
ahogy alámm tűródött a bokám
és én kerestem
hol van

4.

nem dicsekvésként mondom
de sziszifuszi kalandom után
még sok-sok kővel volt dolgom

apróbbakkal
nagyobbakkal –
s egyre gyakrabban vettem
észre
hogy bár nem léptem
félre
mindegyre kőbe botlom

nem telt el sok idő
jelentkezett egy
vesekő
majd még egy
s még jó pár életem során

néha otthon váltam meg tőlük
néha a klinikán

majd jöttek sorban
a kilométerkövek,
öngyújtóba a
tűzkövek,
s a kőszívű ember fiai

aggteleken a cseppkövek
majd kőbányák
malomkövek
fakult írású
sírkövek

repül a nehéz kő
kő kövön nem marad
ha megdobnak kővel
ne dobd vissza
szaladj

5.

már csak egy kő hiányzik
életemről
mely présel és
lenyomtat –
laposra
döngöli
bennem a jót s a rosszat

és itt áll
háтам mögött
felkínálkozik magától
múltam pecsétje ő
és a múltba ráncigálna
mindegyre
a mából

ezért oly kedves
otthonos
sima és simuló fajta
ezért
cirógatom egyre
próbálok eligazodni
rajta

odébb is
tenném
ne foglalja helyét
sok szép reménynek
de a kő
nem enged
visszatartják a fények
s a tények

már-már föl is adnám
mikor hirtelen
megbillen

s alóla
rusnya pincebogarak
raja iszkol szanaszét

– ez az a perc
ez az az óra...